
24. Søndag efter Trinitatis

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

24. Søndag efter Trinitatis	4
24. SØNDAG EFTER TRINITATIS	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

24. Søndag efter Trinitatis

24. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Prædikedag 24. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Prædikedato 23. november 1941

Prædiketekst Matthæus 9,18-26

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P231141-01

Kilde (Med Ordets Sværd, 54-61)

24. Søndag efter Trinitatis.

Hvis man turde kritisere sin Gud (men Tanken er jo formastelig og forkastelig), men hvis man altsaa turde vove en Indvending, saa vilde man kunne mene det en Mangel ved Jesus, at der aldrig er berettet om ham, han var forelsket. Hvor kunde man have undt ham i hans korte Liv Kærlighedens Sødme, en dyrebar Hustru at holde Weekend hos efter Ugens Pligt og Kamp, smaa Jesuser til at kravle op paa hans Knæ. Nu maatte han nøjes med Venskab med Kvinder, med Gæsteophold i Venners Hjem som en anden H. C. Andersen, med fremmede Børn at tage i sine Arme og lægge til sin Barm. *Var* han da aldrig forelsket? Ingen ved det. Evangeliet tier aldeles. Maaske har han i sin tidligste Ungdom haft en Kærlighedsoplevelse saa dyb og dyrebar, at intet Ord derom nogensinde er kommen over hans Læber. Maaske af samme Grund intet er naaet os, der kunde røbe os hans Syn paa Elskoven. Han er jo egentlig et stort Stykke af en Lyriker; men Kærlighedens Højsang er ikke sunget af *ham*.

Deraf har nogen, mange, alt for mange draget den Slutning, at han var Elskoven fjendsk. Det er helt galt. Man kan ikke slutte noget af intet. Og har han ikke bragt Elskoven sin Hyldest i Ord, har han dog gjort det i en enkelt Gerning; jeg tænker paa Brylluppet i Kana, paa det Under, hvormed han indledede sine Undere. Savner vi

Kærlighedshistoriernes Duggspind om Mesteren selv, har vi dem des dejligere om hans unge Mor. Naar Katolikkerne ikke under Josef Børn med hende, handler de højst unaturligt; men hvad forstaar Coelibat sig paa Kærlighed? Jesus er da voxet op i et Hjem, hvor Elskoven var saa naturlig en Ting som Mad og Drikke. Hvordan skulde han, en ægte Søn af det livsbekræftende jødiske Folk, for hvem Børn var og er en Guds Udmærkelse, være en Fjende af Forplantningsakten? Hvem kan glemme hans skønne Ord om Kvinden, der, naar hun har bragt sit Barn til Verden, ikke længere kommer sin Trængsel ihu af Glæde over, at et Menneske er født — en Sammenligning han vover med selve det evige Liv! Han elskede Børn. Der staar en livsfrodig Duft af Ble omkring ham. Og hvor satte han Kvinden højt! formelig uorientalsk. Pigebørn og gamle Koner, verdslige og fromme, Skøger og Mødre, skønne og grimme, syge og raske, der er et Sus af Skørter om ham, og dem alle har han gode Ord til, Oprejsning, Trøst, Daad. Men aldrig et Skæmtens Ord til nogen af dem, aldrig en Arm om Livet paa en af dem eller et Tjat paa Kinden. Saa er der nogen, der siger, at Grunden maa være, at han var unormal. Det er atter dette med at slutte af intet. Hvilket forbandet Sludder. Denne sunde, livskraftige, vidtspændende Natur. Hvor mandigt dyster han med Mænd! hvor naturligt samtaler han med Kvinder! hvor forelsket er han ikke i Børn — som om han var fra det tyvende Aarhundrede. Nej, Sagen er den, at det, han agtede højest, maatte han give Afkald paa for helt og holdent at leve for sit vældige Værk.

Men nu hans Kirke? hvad har den at sige om Elskoven?

Rent ud sagt: alt for lidt. Den har ladet sig skræmme i et Musehul af Hellas.

Grækerne havde det jo til den anden Side: De talte frit ud om alle Ting; og de ikke blot talte, men de førte sig frit. Det er denne Frihed, der er god, saa længe den ikke gaar over Gevind. Men i Hellas var den gaaet over Gevind. Selv blandt de ædleste Grækere var somme naaet den Grad af Frigjorthed med deres Legemer, at de ansaa det unaturlige for naturligt.

Det har rystet Kristendommen, saa den, for at rette Stokken, har bøjet den alt for langt til den anden Side. Det har af og til været paa Nippet til, at den har anset det naturlige for unaturligt. Det marerider os endnu. Naar Præsten holder Vielsestale, fremfører han ophøjede Ord om mange Forhold, men han er tykt uvidende om, at de to unge har Lyst til

at komme i Seng sammen. Han vover ikke at takke Gud for Legemets søde Gave; endogsaa “Vorder frugtbare og mangfoldige” har en Snerpetheden imødekommende og til Umoraliteten hensyntagende moderne Tankegang nægtet ham Mund til at ytre. Og over for Ungdommen i Konfirmandstuen volder det sjette Bud ham Sved og Øjenglippen; thi den overvejende Del af den kristne Verden har skumlet sig ind i en Forestilling om, at alt, hvad der har med Livets Ophav at gøre, smager af Sjofelhed og maa drives under Laag. Ja, dertil er det ført, at en frugtsommelig Kvinde fjæler sig og er forlegen i Stedet for, at hun stolt skulde træde frem bærende sin Medalje: Udmærket af Livet. Hos os anses Barnet for uanstændigt, til det er født!! Til Gengæld for Kirkens Stilling har Verden taget Sagen i sin egen Haand. Og man tør jo nok i Sorg og Harme sige, at det er den ikke blevet bedre af. Den ikke kristne Verden interesserer sig hverken for Moses’ Panderynken eller for Kristi Smil. Elskoven er saa grundigt afskaffet, at selv ikke Digterne skriver Tragedier om den mere. Det hele nærmer sig til at blive et Spørgsmaal om Teknik og Kønssygdomme. Nu er ogsaa Fødslen blevet til en Uanstændighed, der bør undgaas for enhver Pris og med alle Midler. Mens Mennesket forsøgte at sætte sig selv i Højsædet, smuttede Aben derop.

Du hellige Guds Moder Maria! red vor Verden! lær os, at Elskoven er Guds skønneste og dyreste Gave til Menneskeslægten: lær os, at derfor er den hellig. Lær Manden Respekt for Kvinden igen, og frem for alt: lær Kvinden Respekt for sig selv.

Valdemar Rørdam har et vidunderligt Digt om de falske Jasminer og den ægte. Lad mig læse det for jer.

Den falske Jasmin er alt det, vi veed:

Brændende Dage og duftende Nætter,

og pænt op iseng, og listende ned,

hvor Plænerne sover lig sølvgraa Sletter,

og Kys besvares med Taarer, der pletter!

Men Blomsten har ingen dyb Hemmelighed.

“Den har dog skinnende Perler af Duft.”

Bedøvende Duft — for uartige Knægte

og tossede Tøse med Snusfornuft,

der springer ud for at tude og fægte.

Perler? Maaske. Men ikke den ægte.

Den lever i andre Slags Lande og Luft.

I Indien, langs de Tusendaars Stier,

hvor Skovskyggen vælter med Blomsterskum

langs tordnende Strømme; hvor Fuglene tier;

af den glødende Jord, i det blændende Rum,

stiger en liden Stjerne, stum,

men uovervindelig — Hjertets Befrier.

Fra Slangernes Tornkrat, bag Jeruntræers Grene,

en Duft som af gylden og dugsval Vin....

Dèr lyser den skjulte, dèr dufter den rene,

med gaadefuld Styrke, uendelig fin,

Blomsternes Perle, den ægte Jasmin,

værd Tusend Mils Rædsel, et Livs Ridt alene.

“I Indien? Vis mig den Tusendaars Sti!”

Den laa for din Fod; du løb forbi

den Aften, da du listede ned

til alt, hvad de falske Jasminer veed.

Det, der har gjort Kirken bange, uforsvarligt bange, for Elskoven, er jo, at Verden kan fordreje den, saa den kommer til at dyrke det gølge. Hvad er vort Aarhundredes Syn paa Kvinden? Lad mig slaa op i det første, det bedste Dameblad. Hvornaar er en Kvinde yndigst, spørges der. Og Kavalleren svarer:

“Spørgsmaalet er ikke nær saa svært at svare paa, som det er sat op til. En Kvinde er yndigst, naar hun sidder foran Pejsten og kigger ind i Ilden — naar hun kommer ind i en Restauration til den første Frokost, man har inviteret hende til — naar hun bliver glad over en Sejr, man har vundet — naar hun danser med den, hun kan lide — naar hun lægger en kølig Haand paa en febervarm Pande — naar Toget sætter sig i Gang eller Bilen starter mod London, Paris eller Stockholm — naar hun henrykt og rædselslagen fremviser en ny, tosset Hat — naar hun lader Vinden, Solen eller Sneen puste sig i Ansigtet — naar hun halvt i Søvn siger Godnat — og naar hun vaagner om Morgen og misser med Øjnene.”

Hvad er der saa at sige til det? Pjadder og Pjat. Saamænd uskyldigt nok, hvis der ikke var saa meget af det, at Verden kan drukne i det.

Næ, Kvinden er slet ikke yndigst paa Restaurationer, eller naar Bilen(!) starter(!) imod Paris(!). Det er Hetæren maaske. Men *Kvinden*.

Jeg skal sige Dem, mine Herrer, naar hun er yndigst. Det er hun, naar hun ligger paa Knæ i Slud og Pløre i den lollandske Roemark med Barnevognen staaende for Enden af Rækkerne og en 3-4 smaa kravlende ved Mors Side, hjælpende til allerede, saa godt de kan, med Lugning og Udtynding. 5 Timer endnu skal hun ligge der, for det er Akkordarbejde, og saa hjem og lave Mad til Manden, der kommer fra Daglejerslæbet. Da er Kvinden yndigst; for da bærer hun Danmark.

Eller jeg kan nævne den finske Mor, der kaster sig over sit Barn paa aaben Gade for at dække det med sit Legeme, mens Molotovs Bomber fra Himlen kalder Helvede op fra Dybet omkring hende.

Eller Pigen, der ved Skovballet rækker sin Mund til ham, det skal være i Aften og i Morgen Aften og i alle de Aftner, der er i Evigheden.

Jeg kunde ogsaa nævne den Kvinde, der er for stolt til at græde, naar Slynglen, hun har givet alt, tænder Cigaretten og gaar fra hende til nye Eventyrsurrogater.

Først og sidst vil jeg nævne den unge Brud, der lægger Myrtekransen før Natten, og nævne hende igen Aaret efter med Barnet ved Brystet.

— — —

Lille Frk. Jairus, Livets Mester stod ved dit skønne Ungpigelig. Han bøjede sig og kaldte dig tilbage til Livet, til Kærligheden, til Elskoven.

Blev du ham tro?